

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online) tijdschriften van Boom uitgevers zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd. Alle artikelen die echter langer dan vijf jaar geleden zijn gepubliceerd, zijn vrij beschikbaar voor download en hergebruik. Toestemming van de uitgever is dan niet meer nodig.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Auteursrecht ten aanzien van tekst- en datamining en machinelearning is nadrukkelijk voorbehouden.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bijvoorbeeld een (digitale) leeromgeving of een reader in het onderwijs (op grond van artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting Uitgeversorganisatie voor Onderwijslicenties (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-uvo.nl).

No part of this article may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher. No part of this publication may be reproduced in the context of text and data mining for any other purpose which is not expressly permitted by law without permission of the publisher.

abonnementen@boom.nl
www.boom.nl

Klinische en andere kwesties en ontwikkelingen

In dit nummer verschijnt de eerste van een hopelijk lange reeks ‘Klinische kwesties’, een nieuwe rubriek met een niet-periodieke verschijning, waarbij we echter streven naar een jaarlijkse versie. Er wordt een klinische kwestie gepresenteerd, een casus met een dilemma, waarover twee therapeuten, bij voorkeur vanuit een verschillende stroming of denkrichting, zich buigen. De casus kent een samengestelde composietvorm, is geconstrueerd, of afkomstig uit het zogenaamde Single Case Archive, waardoor onherkenbaarheid en privacy gegarandeerd zijn. In zekere zin is het de opvolging van onze populaire rubriek ‘De therapeut aan het werk’, met als belangrijk verschil dat de patiënt in de casus niet in behandeling is bij een van de therapeuten, en voor hen beiden dus onbekend is. In dit nummer treft u een pilotversie aan. De redactieleden Lucas Schalk en Chiara Staal zijn verantwoordelijk voor deze rubriek.

Daarnaast vindt u in dit nummer een interview met Nelleke Nicolai door Linda Dil. Voor velen is Nelleke, als psychiater, psychotherapeut en psychoanalyticus, een lichtend voorbeeld als pionier op het gebied van vrouwenhulpverlening, de positie van vrouwelijke psychiaters, en psychotherapie bij (seksuele) trauma's en onveilige gehechtheid. Ze bracht het lichaam weer terug in de psychotherapie (Nicolai 2020) en publiceerde boeken en vele artikelen op het gebied van gehechtheid, mentaliseren, trauma en depressie, en gezinsdynamiek, en dit alles in relatie tot moderne ontwikkelingen zoals die in de neurowetenschappen. Ook als supervisor en docent wordt ze breed gewaardeerd. Ze was redactielid van meerdere tijdschriften, zo ook van dit Tijdschrift, waarvan ze langere tijd plaatsvervangend hoofdredacteur was. Zelf ken ik haar vooral als jaargenoot in de psychoanalytische opleiding en als mederedacteur en commissielid van de Stichting Psychoanalytische Symposia Utrecht (PSU). Kortom, Nelleke is een veelzijdige persoonlijkheid, maar bovenal een fijne en prettige collega, voor wie dit interview een passend eerbetoon vormt.

Verder zijn er in dit nummer nog twee artikelen. Mark Kinet schreef een mooie didactische bijdrage over perversies waarin dit ingewikkelde onderwerp van verschillende kanten belicht wordt. Jos de Kroon vervolgt het actuele thema van het onbehagen, dat ook een positieve kant kent en aan de basis kan

<https://doi.org/10.5553/PA/259027332026032002001>

staan van creativiteit en hoop, zoals zijn betoog laat zien. Als redactielid zal het zijn laatste bijdrage zijn, omdat hij de redactie gaat verlaten. Jos was als boekenredacteur verantwoordelijk voor de recensies en gaf daarin zelf het goede voorbeeld door vele besprekingen van boeken voor zijn rekening te nemen. Ook als auteur van inmiddels meerdere artikelen met een vooral lacaniaanse insteek heeft hij zijn sporen verdiend. Zijn inzet voor patiëntenzorg en zijn wetenschappelijke bijdragen leverden hem afgelopen jaar zelfs een koninklijke onderscheiding op. Ondanks het besef dat hij vanaf de zijlijn het Tijdschrift nauwgezet zal blijven volgen, zullen we zijn betrokkenheid, ervaring en belesenheid missen.

Graag vraag ik nog uw speciale aandacht voor de ontwikkelingen bij de Stichting Psychoanalytisch Woordenboek. Er is een nieuw bestuur en ook een nieuwe redactie samengesteld, evenals een wetenschappelijke adviesraad bestaande uit collega's verbonden aan diverse universiteiten en instellingen. Bovendien is er op 1 juni 2026 een herziene website verschenen, aangepast aan de hedendaagse noden en technische mogelijkheden, die het psychoanalytische gedachtegoed laagdrempelig beschikbaar wil stellen voor professionals en andere geïnteresseerden. Via deze website, www.psychoanalytischwoordenboek.nl, is het archief van Harry Stroeken, zoals bekend schrijver van de eerdere fysieke uitgaven van het *Psychoanalytisch Woordenboek*, veiliggesteld voor de toekomst. De lemma's worden geconsolideerd, geactualiseerd en uitgebreid, en het psychoanalytisch gedachtegoed wordt daarmee op een opgefriste en moderne manier onder de aandacht van een breed publiek gebracht.

In de hiernavolgende redactionele aanvulling van Wouter Gomperts, voorzitter van het Stichtingsbestuur van het Tijdschrift, vindt u meer informatie over de Schrijfdriftprijs, die later dit jaar voor de eerste keer uitgereikt zal worden.

Jos Dirkx

Literatuur

NICOLAI, N. (2020). *In levende lijve — Het lichaam in de psychotherapie*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.

¶ *Aankondiging*

De Schrijfdriftprijs van het Tijdschrift voor Psychoanalyse & haar toepassingen

Het *Tijdschrift voor Psychoanalyse & haar toepassingen* heeft een prijs ingesteld met als doel het publiceren in het Tijdschrift te stimuleren en te waarderen. Deze tweejaarlijkse prijs draagt de naam Schrijfdriftprijs en wordt toegekend aan werk dat in het Tijdschrift is verschenen. De prijs wordt afwisselend uitge-

reikt binnen drie categorieën auteurs, die verschillen in mate en duur van hun publicatiegeschiedenis in het Tijdschrift.

De eerste Schrijfdriftprijs wordt later dit jaar uitgereikt aan de auteur die in de voorgaande zes jaargangen van dit Tijdschrift het best heeft gedebuteerd. In 2028 wordt de prijs toegekend aan de auteur van het beste artikel dat in de zes aan dat jaar voorafgaande jaren is verschenen. In 2030 volgt toekenning aan de auteur met het beste oeuvre binnen het Tijdschrift. Twee jaar later start deze cyclus opnieuw. Iedere categorie komt aldus eens in de zes jaar aan de beurt. Hierdoor is de verzameling werken waaruit per categorie wordt gekozen voldoende omvangrijk om een betekenisvolle bekroning mogelijk te maken. De prijs heeft betrekking op alle deelgebieden van de psychoanalyse: behandeling (psychoanalyse en psychoanalytische therapie; volwassenen en kinderen/jeugdigen), psychoanalytische theorie, cultuur & samenleving, en wetenschap & onderzoek. De prijs bestaat uit een bescheiden geldbedrag en een oorkonde. Op de oorkonde vermeldt de jury de naam van de laureaat en de categorie waarvoor de prijs wordt toegekend, en ook is hierop een gedicht te lezen dat Anna Enquist speciaal voor deze nieuwe prijs geschreven heeft.

De redactie van het Tijdschrift nomineert om de twee jaar, uitgaande van de categorie die op dat moment aan de beurt is, een beperkt aantal auteurs die naar haar oordeel voor de prijs in aanmerking komen. Een jury kiest vervolgens uit deze genomineerden de laureaat en stelt een juryrapport op. De prijsuitreiking vindt plaats tijdens een psychoanalytische studiedag in België of Nederland en wordt verricht door de voorzitter van de jury.

In november 2025 heeft de redactie een shortlist samengesteld van vijf genomineerden die in de nominatieperiode van zes jaar (2020–2025) voor het eerst in het Tijdschrift publiceerden. In volgorde van verschijnen van hun artikel betreft dit:

Forugh Karimi — *Wanneer ›othering› op de loer ligt* (2020-3, pp. 194-204)

Zeno van Duppen e.a. — *Transformaties in corona* (2021-1, pp. 21-32)

Jos van Eijk — *Heimat — Een (un)heimlich omgevingsobject in Sebalds Austerlitz* (2021-4, pp. 244-255)

Hans Wiersema — *Mission accomplished of over de datum? — Dilemma's rond het stoppen met de eigen praktijk* (2022-2, pp. 103-114)

Wilfried Peeters — *Wat kunnen autismehulpverleners leren van de psychoanalyse?* (2025-1, pp. 25-37)

De jury bestaat uit Christien Brinkgreve (schrijver en emeritus-hoogleraar Sociale Wetenschappen aan de Universiteit Utrecht), Wouter Gomperts (psychoanalyticus te Amsterdam, voorzitter van het Stichtingsbestuur en voormalig redactielid), Lotje van Leeuwen (psychoanalytisch psychotherapeut te Amsterdam), Karoline Martens (psychoanalytisch psychotherapeut te Leuven) en Michel Thys (psychoanalyticus te Antwerpen, voormalig hoofdredacteur en

voormalig voorzitter van het Stichtingsbestuur). De jury zal uit de lijst van genomineerden de laureaat kiezen.

De prijs voor de beste debuterende auteur wordt op 6 november 2026 uitgereikt, tijdens de studiedag van de Nederlandse Vereniging voor Psychoanalytische Psychotherapie te Amsterdam.

Wouter Gomperts